

Tekenen in Zicht, deel 2, Handleiding

Inleiding

Samenstelling van de methode

Deze handleiding is geschreven voor de methode 'Tekenen in Zicht'. De methode maakt samen met 'Kijk op Ruimte' onderdeel uit van een pakket leermiddelen voor beeldende vorming in de eerste drie jaren van het voortgezet onderwijs. De methode 'Tekenen in Zicht' is gericht op het vak tekenen, terwijl 'Kijk op Ruimte' de leerstof benadert vanuit het vak handvaardigheid. De structuur en themakeuze van de methoden zijn grotendeels op elkaar afgestemd. Zodat de beeldende vakken aan de hand van deze methoden in samenhang met of afgestemd op elkaar gegeven kunnen worden.

Opbouw van de methode

De opbouw van de leerstof die in de twee deeltjes ('Tekenen in Zicht' I voor leerjaar 1 en 'Tekenen in Zicht' II voor leerjaar 2) van deze methode wordt aangeboden, is concentrisch. De zes beeldaspecten kleur, ruimte, vorm, compositie, licht en structuur staan hierin centraal. In het eerste leerjaar komen de meest basale afgeleide beeldaspecten aan de orde. In het tweede leerjaar wordt deze informatie over de (afgeleide) beeldaspecten verder uitgebreid en uitgediept.

In elk hoofdstuk staat een bepaald beeldaspect centraal. Elk beeldaspect is gekoppeld aan een bepaald thema, dat zowel reflectief (tekst en illustraties in relatie tot het centrale beeldaspect en de kunstbeschouwing) als productief (door middel van praktische opdrachten en het beantwoorden van vragen) aan de orde komt. De themakeuze in 'Tekenen in Zicht' is bijna identiek aan de thematiek in 'Kijk op Ruimte'.

Elk thema komt aan de hand van minstens drie sub-thema's in het leerlingenboek aan de orde.

Neem bijvoorbeeld het thema 'kleding' dat in het hoofdstuk 'kleur' centraal staat. De eerste vier pagina's gaan over T-shirts ('dress to impress'). De volgende twee over schoenen ('trek de stout schoenen aan'). Het hoofdstuk sluit af met twee pagina's over brillen ('laat naar je kijken').

Bij elk beeldaspect horen afgeleide aspecten. Die komen aan de orde in de drie sub-thema's die in elk hoofdstuk worden aangeboden. De verschillende afgeleide aspecten zijn verdeeld over de drie sub-thema's.

In het hoofdstuk Kleur bijvoorbeeld, komen bij Muziek I ('The place to be') stileren kwantiteitscontrast, egale kleuren en aardkleuren aan bod.

Hier maken de leerlingen tevens kennis met de begrippen 'ritme' en 'dynamiek'.

Op praktisch niveau gaan de leerlingen aan de slag met collage- en schildertechnieken.

Bij Muziek II ('My own kakofoon') worden kwantiteitscontrast, pasteltinten, kwaliteitscontrast en aardkleuren behandeld.

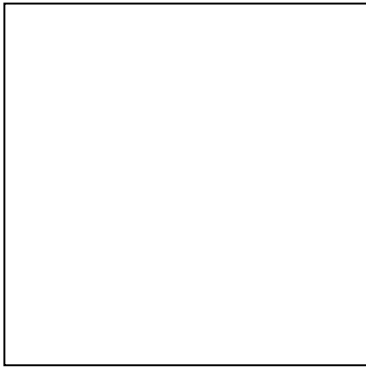
Verder komen hier de surrealisten Dali en Magritte ter sprake.

Tot slot leren ze de collagetechniek combineren met waskrijt.

In Muziek III ('Swingende compositie') wordt aan de afgeleide beeldaspecten kwantiteitscontrast, kleurvervreemding en decoratief kleurgebruik aandacht besteed. Daarnaast maken de leerlingen kennis met de beeldende begrippen 'ritmische-' en 'dynamische compositie'.

Materiaal en techniek voor het ontwerpen van een 'Swingende compositie' kiezen de leerlingen zelf.

De behandelde beeldaspecten, bijbehorende (sub)thema's, afgeleide aspecten, overige aspecten, kunstbeschouwing en materialen/ technieken in 'Tekenen in Zicht' zijn hieronder in een matrix per hoofdstuk aangegeven.

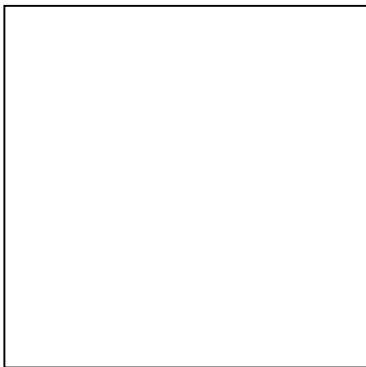
WERKBLAD VORM - 1 Woord in beeld

Naam:

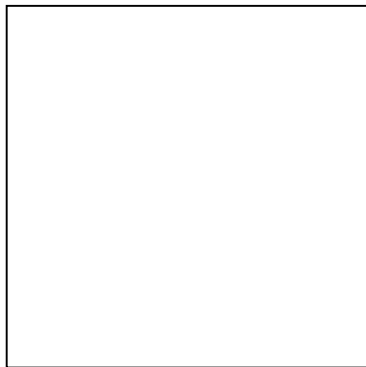
Klas :

Cijfer:

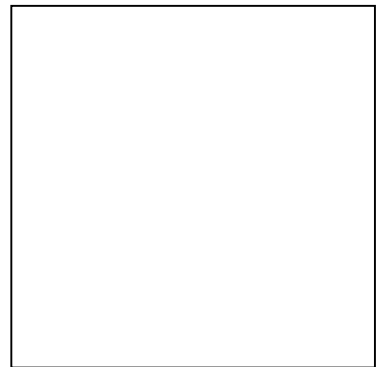
1. Symbolische vormen

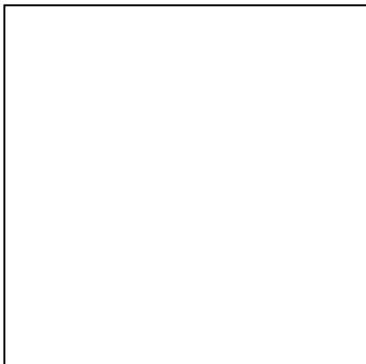
2. Symbolische kleuren

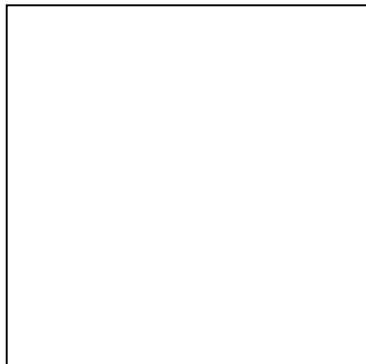
3. Feestelijke letters

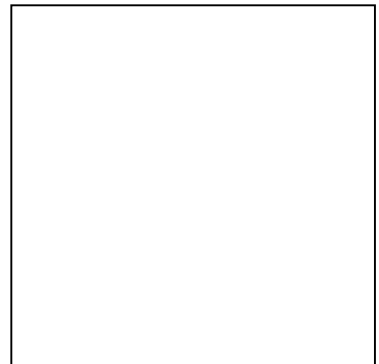
4. Zakelijke letters

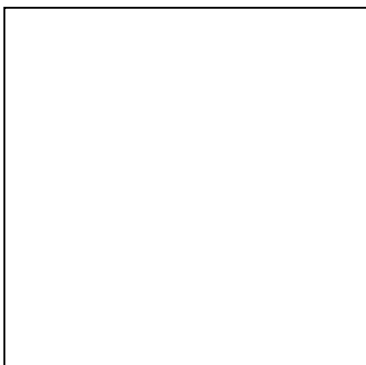
5. Graffitiletters

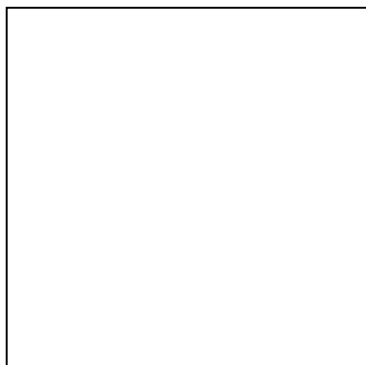
6. Klassieke letters

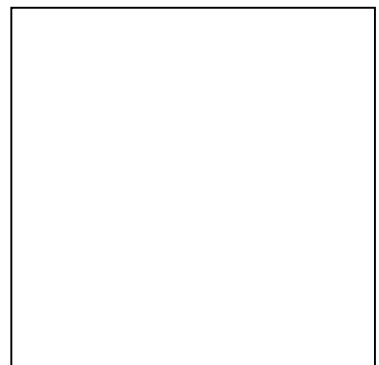
7. Moderne letters

8. letters

9. letters

10. letters

Beeldaspecten informatie

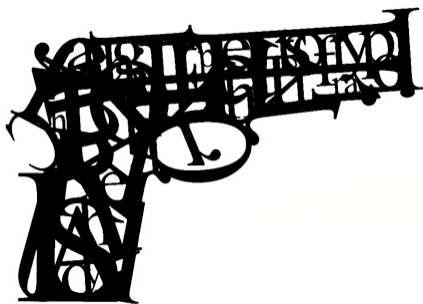
Beeldaspect Vorm

Vormeigenschap

Elke vorm heeft bepaalde eigenschappen: rond, hoekig, open, gesloten, welvend, strak enz. De **vormeigenschap** of **vormsoort** van iets roept gedachten, associaties en gevoelens op. De ronde vormen van maken een indruk, terwijl de puntige vormen van agressief of hard overkomen.

Figuratieve vormen

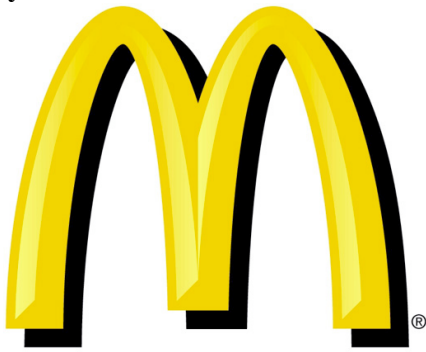
Op het eerste gezicht zie je een gewoon pistool. Als je wat beter kijkt, blijkt het wapen uit allemaal letters te bestaan. Vormen die herkenbaar zijn (zoals dit pistool bijvoorbeeld) noem je **figuratieve vormen**.

Abstracte vormen

De vormen van deze afbeelding stellen op het eerste gezicht totaal niets voor. Vormen die je niet kunt herkennen, noem je **abstracte vormen**.

Symbolen

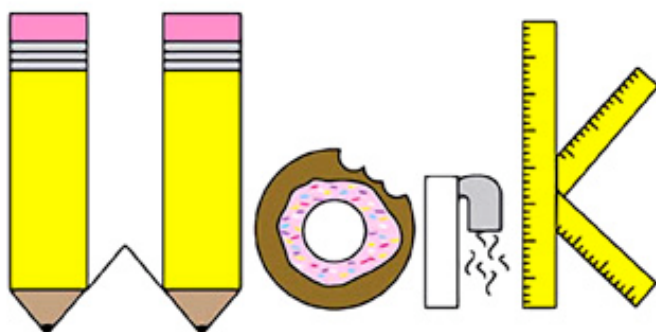
Symbolen of tekens zijn vormen met een bepaalde boodschap. Door middel van symbolen kun je anderen iets meedelen. **Symbolen** zijn dus communicatiemiddelen. Een logo is een mooi voorbeeld van een symbool met een boodschap. Ze zijn zó bekend en herkenbaar dat je in één oogopslag ziet wat ermee bedoeld wordt. **Symbolen** zeggen soms meer dan woorden.

Metamorfose

Dit alfabet bestaat uit allemaal verschillende (onderdelen van) dieren. De vorm van al deze dieren heeft een complete verandering ondergaan. Zo'n ingrijpende vormverandering wordt een **metamorfose** of gedaanteverwisseling genoemd.

Vormvereenvoudiging

De gereedschappen die als uitgangspunt dienen voor het woord 'work' zijn sterk **vereenvoudigd van vorm**.

Abstraheren

Stileren

De lettervormen in dit ontwerp zijn zo vereenvoudigd en fragmentarisch van vorm dat ze bijna abstract (onherkenbaar) overkomen. **Abstraheren** noem je een dergelijke vormverandering.

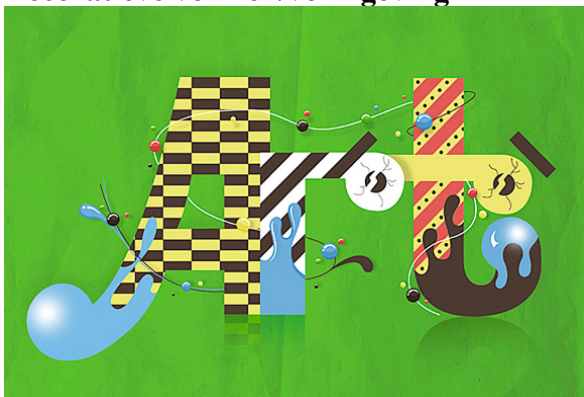
De letters van dit Bauhaus ontwerp zijn heel erg geometrisch gemaakt. Hoekige vormen zijn kenmerkend voor de Bauhaus typografie. **Stileren** noem je het ontwerpen van vormen in een bepaalde stijl.

Expressieve vormen/vormgeving

De vormen van deze puntige letters komen heel erg onprettig over. Deze uitgesproken vormgeving roept gevoelens van pijn en irritatie op. Een duidelijk voorbeeld van **expressieve vormgeving** (uitdrukking van gevoelens).

Decoratieve vormen/vormgeving

De vorm en de kleuren van het woord 'art' zijn als versiering of decoratie bedoeld. De vormgeving van 'art' noem je daarom **decoratief**.

